

Public Affairs Monitor

Week 26 | 2024 | 21 t/m 27 juni

De Public Affairs Monitor wordt wekelijks opgesteld door het team Public Affairs van UWV. De PA-monitor geeft een overzicht van relevante ontwikkelingen in de politiek en bij strategische stakeholders.

In deze monitor:

Algemeen

- ›Public Affairs Kalender
- ›Knelpuntenbrief gegevensdeling NPD

Europa

- ›Europese Raad stelt Strategische Agenda 2024-2029 vast
- ›EU-regeringsleiders bepalen Europese topposities

Arbeidsmarkt

- ›Kamervragen over opvang en werk voor asielzoekers en statushouders die nog in e...
- ›Meer duidelijkheid over werken met en als zelfstandige
- ›Antwoord Kamervragen over het moratorium om te handhaven op schijnzelfstandig...

Sociaal-medisch

- ›Opzet periodieke rapportage ziekte en arbeidsongeschiktheid werknemers
- ›Mondelinge vragen over het bericht 'Beoordeling arbeidsongeschiktheid UWV onder...
- ›Internetconsultatie wijziging van het dagloonbesluit werknemersverzekeringen bego...
- ›Antwoord Kamervragen over het bericht 'Overheid wilde vooral niet te veel uitgeven...

Dienstverlening

- ›Hoe maatschappelijke kosten van schulden vragen om stevige aanpak
- ›Kamerbrief voortgang aanpak alleenverdienersproblematiek

ICT & Data

- ›Kabinet neemt maatregelen voor een betere uitvoering en uitvoerbaarheid van de W...
- ›AP: Kritische rol van rechter nodig bij algoritmegebruik

Overig

- ›Jaarverslag 2023 RIEC's

ALGEMEEN

Public Affairs Kalender

De komende periode staan de volgende momenten, evenementen en/of debatten op de planning:

- 5 juli t/m 2 september: Zomerreces
- 4 september: Commissiedebat Arbeidsmigratie
- 11 september: Rondetafelgesprek Knelpuntenbrief UWV, SVB en LCR
- 12 september: Commissiedebat ZZP
- 12 september: Commissiedebat Informatiebeveiliging bij de overheid
- 17 september: Prinsjesdag
- 18-19 september: Algemene Politieke Beschouwingen
- 26 september: Commissiedebat Gezond en veilig werken
- 26 september: Commissiedebat Inzet algoritmes en data-ethiek binnen de Rijksoverheid
- 2 oktober: Commissiedebat Uitvoering sociale zekerheid

Knelpuntenbrief gegevensdeling NPD

Op 25 juni sturen minister Schouten (Armoedebelid, Participatie en Pensioenen) en minister Van Gennip (SZW) sturen de Tweede Kamer de inventarisatie van knelpunten voor gegevensuitwisseling door het Netwerk van Publieke Dienstverleners (NPD). Het NPD heeft aan alle ruim 80 aangesloten organisaties gevraagd in welke mate zij knelpunten in gegevensdeling ervaren. Uit de uitvraag is een niet-limitatief overzicht van 79 knelpunten van 21 NPD-organisaties gekomen. Het NPD wil de dienstverlening voor burgers en bedrijven in Nederland graag verbeteren en het vertrouwen in de overheid herstellen. Een belangrijk initiatief hierbij is de versnellingsaanpak gegevensdeling. Deze aanpak draait om de vraag hoe gegevens vaker én sneller kunnen en mogen worden gedeeld. Door gegevens te delen en juist te verwerken kunnen dienstverleners ervoor zorgen dat mensen niet meermaals dezelfde informatie hoeven aan te leveren bij dezelfde of verschillende publieke dienstverlener(s). Bovendien helpt gegevensdeling ook bij het efficiënter en effectiever opsporen en voorkomen van criminaliteit. Of is gegevensdeling nodig om tijdig de juiste subsidies, toeslagen of uitkeringen toe te kennen, of om de juiste vergunningen te kunnen verlenen. Maar publieke dienstverleners kampen ook met uitdagingen: soms kunnen of mogen gegevens simpelweg niet gedeeld worden. Hierdoor krijgen burgers en bedrijven nog steeds te maken met verschillende overheidsdiensten, terwijl we juist toe willen naar het ervaren van één overheid. Daarom ontwikkelt het NPD samen met diverse departementen continue stappen ter verbetering van de dienstverlening.

Bron: Rijksoverheid

EUROPA

Europese Raad stelt Strategische Agenda 2024-2029 vast

Op 27 en 28 juni vindt de Europese Raad plaats, waarbij alle EU-leiders bijeenkomen om de algemene politieke koers en prioriteiten van de EU te bepalen. Tijdens de Raad is deze keer de Strategische Agenda voor 2024-2029 aangenomen. Elke vijf jaar wordt in deze agenda de politieke prioriteiten voor de EU vastgesteld. Dit vindt plaats in de context van de Europese Parlementsverkiezingen en voorafgaand aan de benoeming van de Europese Commissie. In het licht van een nieuwe geopolitieke realiteit zal de Strategische Agenda voor 2024-2029 Europa soevereiner en beter toegerust maken om toekomstige uitdagingen het hoofd te bieden. De Agenda is gebaseerd op drie pijlers:

- een vrij en democratisch Europa
- een sterk en veilig Europa
- een welvarend en concurrerend Europa

De voorzitter van de Europese Commissie zal na zijn of haar benoeming de politieke prioriteiten bepalen voor zijn of haar mandaat, die vijf jaar duurt. Daarvoor baseert hij of zij zich onder andere op de Strategische Agenda en de besprekingen met de politieke groepen in het Europees Parlement (Raad van EU en EP moet immers instemmen).

Bron: Europese Raad

EU-regeringsleiders bepalen Europese topposities

Tijdens de Europese Raad van 27 en 28 juni zijn ook de belangrijkste functies binnen de Europese instellingen bepaald. Ursula von der Leyen is door de Europese leiders voorgedragen voor een tweede mandaat als voorzitter van de Europese Commissie. De Portugese oud-premier Antonio Costa is benoemd als voorzitter van de Europese Raad en de Estse premier Kaja Kallas wordt als het aan de leiders ligt de volgende hoge vertegenwoordiger voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid van de EU.

Bron: Europese Raad

ARBEIDSMARKT

Kamervragen over opvang en werk voor asielzoekers en statushouders die nog in een azc verblijven

Op 26 juni stelt Tweede Kamerlid Anne-Marijke Podt (D66) schriftelijke vragen aan de minister van SZW en de minister van J&V over de opvang en werk voor asielzoekers en statushouders die nog in een azc verblijven. Podt stelt onder andere de volgende vragen:

- Bent u zich bewust van het feit dat het voor veel werkgevers nog steeds lastig is om asielzoekers en statushouders die nog in de asielopvang zitten aan te nemen?
- Bent u bereid om, met het oog op participatie en spoedige integratie van nieuwkomers in Nederland, zo veel mogelijk barrières weg te nemen om mensen die daar recht op hebben zo snel mogelijk te laten werken?
- Wat is de huidige doorlooptijd voor het aanvragen van een tewerkstellings vergunning? Wat wordt er gedaan om deze tijd te verkorten en zo werkgevers zo kort mogelijk te laten wachten?
- Klopt het dat het soms lastig is voor mensen een (nieuwe) tewerkstellingsvergunning aan te vragen doordat de aanvraag van een nieuw vreemdelingen document (W-document) daarbij in de weg zit?

Bron: Tweede Kamer

Meer duidelijkheid over werken met en als zelfstandige

Op 21 juni stuurt minister Van Gennip het wetsvoorstel Verduidelijking beoordeling arbeidsrelaties en rechtsvermoeden (VBAR) naar de Raad van State. In dit wetsvoorstel krijgen indicaties die wijzen op zelfstandig werken voor het eerst in de wet een eigenstandige rol bij het vaststellen van de juiste contractvorm. Om ervoor te zorgen dat mensen in de goede contractvorm werken, neemt het kabinet langs drie lijnen maatregelen. Door de verschillen tussen contractvormen te verkleinen (gelijker speelveld). Door het versterken en verbeteren van

de handhaving door de Belastingdienst, in voorbereiding op het afschaffen van het handhavingsmoratorium per 1 januari 2025. En dus door de regels te verduidelijken met dit wetsvoorstel. Het kabinet introduceert zo bijvoorbeeld een rechtsvermoeden van werknemerschap, gebaseerd op een uurtarief. Dit rechtsvermoeden maakt het voor werkenden aan de basis van de arbeidsmarkt makkelijker om een arbeidsovereenkomst te claimen, bij zowel de werkgever als de rechter.

Bron: Rijksoverheid

Antwoord Kamervragen over het moratorium om te handhaven op schijnzelfstandigheid

Op 20 juni geeft staatssecretaris Van Rij (Fiscaliteit en Belastingdienst) antwoord op vragen over het moratorium om te handhaven op schijnzelfstandigheid. Het Tweede Kamerlid Patijn (GL-PvdA) heeft deze vragen gesteld. Van Rij schrijft dat hij eerder heeft aangegeven dat het opheffen van het handhavingsmoratorium als randvoorwaarde kent dat daarnaast ook de wetgeving op het terrein van het arbeidsrecht moet worden verduidelijkt. Dit is overeenkomstig de boodschap van het kabinet dat voor de aanpak rondom schijnzelfstandigheid maatregelen langs 3 lijnen nodig zijn. Daarbij geldt: de voortgang op de ene lijn kan niet wachten op de andere; elk van de drie is urgent om stappen op te zetten. Daarom wachten we voor het opheffen van het handhavingsmoratorium niet tot de wijziging van wetgeving op het terrein van het arbeidsrecht is ingevoerd. Een wettelijke verduidelijking biedt opdrachtgevers en opdrachtnemers meer duidelijkheid om een arbeidsrelatie te beoordelen. Ook biedt de beoogde verduidelijking van wetgeving uitvoeringsorganisaties, toezichthouders en de rechtspraak handvatten bij het kwalificeren van arbeidsrelaties en de handhaving daarop, aldus de bewindspersonen. Er wordt momentaal al gehandhaafd, schrijven ze. De uitvoering van de handhaving op de kwalificatie arbeidsrelatie voor de loonheffingen vindt op dit moment plaats binnen de kaders van het handhavingsmoratorium dat het kabinet heeft ingesteld. Er kan alleen gecorrigeerd worden op kwaadwillende onjuiste kwalificatie van de arbeidsrelatie of indien aanwijzingen van de Belastingdienst, dat sprake is van een dienstbetrekking, niet binnen redelijke termijn zijn opgevolgd.

Bron: Rijksoverheid

SOCIAAL-MEDISCH

Opzet periodieke rapportage ziekte en arbeidsongeschiktheid werknemers

Op 26 juni stuurt minister van Gennip een Kaperbrief over de opzet van de periodieke rapportage ziekte en arbeidsongeschiktheid naar de Tweede Kamer. In het najaar van 2025 stuurt de minister de evaluatie naar de Kamer of de verschillende regelingen, onder andere loondoorbetaling bij ziekte, wet poortwachter, ZW en WIA, de beoogde doelen bereiken. De focus van de rapportage ligt op doelmatigheid en doeltreffendheid waarbij een thematische afbakening is gekozen. Het gaat om regelingen die betrekking hebben op ziekte en arbeidsongeschiktheid van werknemers. Daarbij is ook aandacht voor de wisselwerking tussen uitvoering en beleid. Ook zal er naar mogelijke beleidsopties worden gekeken met minimaal een optie die een significante besparing gaat opleveren. De Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen (WAZ) en de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering (WAO) worden net zoals bij de vorige rapportage niet meegenomen aangezien hier geen actief beleid meer op wordt gevoerd.

Bron: Rijksoverheid

Mondelinge vragen over het bericht 'Beoordeling arbeidsongeschiktheid UWV onder de maat: 'Dit gaat echt alle perken te buiten''

Op 25 juni stelt Inge van Dijk (CDA) mondelinge vragen over berichtgeving in het AD over sociaal medisch beoordelingen. Van Dijk heeft begrip voor de lastige situatie waar UWV in zit. Zij wil van de minister weet of ze over de situatie contact heeft met UWV en wat er gedaan kan worden om de situatie te verbeteren. Van Gennip benadrukt het belang van OCTAS om werk te maken van de hervorming van het arbeidsongeschiktheidsstelsel. Desalniettemin is het van belang om oog te hebben voor de kwaliteit van de rapportages. Hierover gaat het ministerie met UWV in gesprek en koppelt de uitkomsten na de zomer terug. Bart van Kent (SP) vraagt in dat kader nogmaals aandacht voor het nieuwe protocol van ME/CVS. Mariëtte Patijn (GL-PvdA) en Diederik van Dijk (SGP) wijzen op het feit dat nu (weer) in de uitvoering lijkt mis te gaan. Ook verschillende vakbonden, zoals [FNV](#) en [VCP](#), maken hun zorgen kenbaar over de kwaliteit van de beoordelingen. Zij leggen ook de link met de maatregel praktisch beoordelen die in hun ogen niet houdbaar is onder deze omstandigheden

Bron: Tweede Kamer

Internetconsultatie wijziging van het dagloonbesluit werknemersverzekeringen begonnen

Op 24 juni is de wijziging van het dagloonbesluit werknemersverzekeringen in internetconsultatie gegaan. De wijziging beoogt een hardheid uit de huidige berekening van de WIA-uitkering te halen. Dit komt voor bij personen die een WW-uitkering ontvangen in het jaar voordat zij een WIA-uitkering ontvangen. Door de manier waarop de WW-uitkering wordt betaald ontstaat dan een loonloos tijdvak dat van invloed kan zijn op de dagloon. Met de wijziging wordt hiermee rekening gehouden. De consultatie is nog geopend tot 5 augustus.

Bron: Rijksoverheid

Antwoord Kamervragen over het bericht 'Overheid wilde vooral niet te veel uitgeven aan compensatie 'zorghelden' met long covid'

Op 24 juni antwoordt minister van Helder (VWS) op vragen van de Kamerleden Dijk (SP), Bushoff (GL-PvdA) en Bikker (CU) naar aanleiding van berichtgeving dat de overheid vooral niet te veel compensatie aan zorgmedewerkers met long-covid wilde betalen. Volgens de minister hebben bij het opstellen van de regeling vooral vragen rondom de juridische houdbaarheid en gelijkheidsbeginsel gespeeld. De mogelijke kosten hebben niet vooropgestaan bij de besluitvorming. De minister vindt het belangrijk om zich voor de groep te blijven inzetten aangezien het een omvangrijke groep betreft. Zo ontwikkelt het ministerie van SZW onder andere informatiematerieel voor werkgevers, werknemers en collega's om meer bewust te worden van de mogelijk gevolgen van post-covid. Het is volgens de minister nog niet duidelijk te voorspellen wat de impact van post-covid op arbeidsongeschiktheid. Dit omdat er nog niets bekend is over de duur en de kans op herstel.

Bron: Rijksoverheid

DIENSTVERLENING

Hoe maatschappelijke kosten van schulden vragen om stevige aanpak

Op 27 juni wordt het rapport 'Naar een beter werkende schuldenketen' naar de Tweede Kamer gestuurd. Het rapport is een Interdepartementale Beleidsonderzoek (IBO) naar problematische schulden. Daar staat in dat hoge schulden niet alleen grote gevolgen hebben voor de persoon met een betalingsachterstand, maar leiden ook tot hoge kosten voor de samenleving. Er zijn wezenlijke aanpassingen nodig om te zorgen dat minder mensen door schulden in de problemen komen. De onderzoekers wijzen erop dat problematische schulden vaak ontstaan door andere problemen in het leven van mensen. Eenmaal in de schulden, lopen de kosten sterk op en raken mensen het overzicht kwijt. Hulp komt vaak te laat. Om dit tegen te gaan moet er per persoon 1 schuldenoverzicht komen. Hierin staan de schulden bij zowel de overheid als bedrijven. Daarnaast moeten de aanmaningskosten en boetes voor te laat betalen omlaag, zodat schulden minder snel oplopen. Ook is het belangrijk dat de verschillende partijen meer samenwerken vanuit het maatschappelijk belang, aldus het rapport.

Bron: Rijksoverheid

Kamerbrief voortgang aanpak alleenverdienersproblematiek

Op 24 juni informeren minister Schouten (Armoedebelief, Participatie en Pensioenen), minister Van Gennip (SZW), staatssecretaris Van Rij (Fiscaliteit en Belastingdienst) en staatssecretaris De Vries (Toeslagen en Douane) de Tweede Kamer over de voortgang van de oplossing voor de groep alleenverdienende huishoudens die door een samenloop van sociale zekerheid, toeslagen en fiscaliteit een lager besteedbaar inkomen heeft dan een vergelijkbaar huishouden in de bijstand. Samen met gemeenten en uitvoeringsorganisaties werken de ministeries van Financiën en SZW aan de uitvoering van deze oplossing, waarbij ze drie stappen onderscheiden:

1. Individuele bijzondere bijstand: de bewindspersonen hebben samen met onder andere UWV, de VNG en de Belastingdienst besloten de Belastingdienst een lijst te laten opstellen met alleenverdieners, omdat zij de meest nauwkeurige lijst kon opstellen.

2. Tijdelijke regeling alleenverdienersproblematiek (2025-2027): Om de ondersteuning eenvoudiger en uitvoerbaarder te maken, kiest het kabinet ervoor om - in afwachting van de fiscale oplossing per 2028 – de betrokken huishoudens een vaste tegemoetkoming te geven voor de jaren 2025, 2026 en 2027
3. Fundamentele oplossing via de fiscaliteit (2028 en verder): Op dit moment worden de voorgestelde wetswijziging voor de fiscale oplossing voor de alleenverdieners en de bijbehorende uitvoeringstoets voorbereid. Op basis van de uitvoeringstoets wordt deze oplossing zo snel als mogelijk ingepland.

Bron: Rijksoverheid

ICT & DATA

Kabinet neemt maatregelen voor een betere uitvoering en uitvoerbaarheid van de Wet open overheid

Op 21 juni maakt staatssecretaris Van Huffelen (Digitalisering en Koninkrijksrelaties) bekend dat het kabinet maatregelen gaat nemen om de uitvoering en uitvoerbaarheid van de Wet open overheid (Woo) te verbeteren. Zo zet het kabinet in op de verbetering van de afhandeling van Woo-verzoeken en beter contact tussen overheidsorganisaties en Woo-verzoekers. Ook komt er een publiek toegankelijk Woo-dashboard, zodat iedereen kan zien hoe het gaat met de afhandeling van Woo-verzoeken bij de Rijksoverheid. Het kabinet reageert hiermee op de eerder uitgevoerde Woo-invoeringstoets en de adviezen van de Regeringscommissaris Informatiehuishouding en het Adviescollege openbaarheid en informatiehuishouding. Uit de invoeringstoets bleek dat de Woo lange afhandelingstermijnen bij informatieverzoeken kent en de wet voor een grote uitvoeringslast bij overheidsorganisaties zorgt.

Bron: Rijksoverheid

AP: Kritische rol van rechter nodig bij algoritmegebruik

Op 21 juni schrijft de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) dat rechters en bezwaarcommissies scherp moeten zijn op besluiten van de overheid waarbij algoritmes een rol hebben gespeeld. En de overheid moet uit zichzelf transparant zijn over het gebruik van algoritmes. Daarvoor pleitte Aleid Wolfsen, voorzitter van de Autoriteit Persoonsgegevens (AP), tijdens een bijeenkomst in de Week van de Rechtsstaat over kunstmatige intelligentie (AI) in de rechtspraak. Een eerste stap naar meer transparantie is dat de overheid het uit zichzelf laat weten wanneer algoritmes een rol hebben gespeeld bij een genomen besluit of in de aanloop daarnaartoe. Maar transparantie alleen is niet voldoende. Het is ook nodig dat rechters actief toetsen op de impact van algoritmes op overheidsbesluiten. De rechter zou dus altijd voorbij het geschil moeten kijken waarvoor iemand naar de rechter is gestapt, aldus Wolfsen.

Bron: AP

OVERIG

Jaarverslag 2023 RIEC's

Op 26 juni is het jaarverslag van de RIEC's en LIEC over 2023 met de Tweede Kamer gedeeld. Het jaarverslag biedt een overzicht van de activiteiten die in 2023 zijn uitgevoerd op regionaal, landelijk en internationaal niveau. Ook belicht het de verdere versterking en doorontwikkeling

van de integrale aanpak. Aangezien ondermijnende criminaliteit een groeiend fenomeen blijft in Nederland is een versterking van de integrale aanpak nodig. Met de versterking van het stelsel en de financiële middelen verwacht het stelsel de komende jaren een positieve bijdrage te kunnen blijven leveren.

Bron: Rijksoverheid

Colofon

Het Public Affairs-team ondersteunt en adviseert UWV in contacten met de politiek en strategische stakeholders. Wil je advies of kun je zelf ondersteuning gebruiken van het PA-team? Neem dan contact met ons op: [redacted]@uwv.nl.

[redacted]